

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 560/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. D., O., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zaručeného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 73/2008 a jeho uzneseniami zo 6. decembra 2010 a z 22. marca 2011 a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. D. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2011 doručená sťažnosť M. D., O. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného v čl. 36 ods. 1

Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 73/2008 a jeho uzneseniami zo 6. decembra 2010 a z 22. marca 2011.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo:

„Sťažovateľ je fyzickou osobou, ktorá bola ako obžalovaný rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To 208/09 zo dňa 26.01.2010 uznaná vinnou z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005 v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 28.05.2005 spočívajúcou v zrážke OMV Ford Cougar ev. č.... s OMV Škoda Felícia ev. č. ... na ceste III/0692 od mesta S. do mesta Z., pred ktorou obžalovaný zasiahol ako spolujazdec do riadenia vozidla OMV Ford Cougar vodičke M. M. v snahe zabrániť stretu ňou vedeného vozidla s cyklistom P. N., pričom nehoda sa vyžiadala smrť vodiča protiidúceho vozidla J. Č., a ťažké zranenia spolujazdkyň M. Č. a M. B., čím porušil ustanovenie § 42 ods. 2 Zákona NR SR č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení zmien a doplnkov...

Zato bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní päť rokov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 4 (štyroch) rokov.

Poškodená M. S. bola so svojim nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie, keď odvolací súd jej odvolanie zamietol.

Uznesením vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Zvolen zo dňa 06.12.2010 sp. zn. 3T 73/2008-750 bola sťažovateľovi ako odsúdenému postupom podľa § 558 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 557 ods. 2 Tr. por. uložená povinnosť nahradiť poškodenej M. S., ... trovy vzniknuté pribratím splnomocnenca vo výške 2 508,62 eur.

Uznesením predsedu senátu Okresného súdu Zvolen zo dňa 22.03.2011 sp. zn. 3 T 73/2008-760 bola sťažnosť sťažovateľa ako odsúdeného podaná dňa 20.12.2010 voči uzneseniu o povinnosti nahradiť poškodenej M. S. náhradu trov spojených z pribratím splnomocnenca zamietnutá postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku.“

Sťažovateľ považuje označené rozhodnutia okresného súdu „za arbitrárne, náležite nezdôvodnené a nepreskúmateľné, pričom absencia náležitého zdôvodnenia rozhodnutia vo svojej podstate predstavuje odňatie možnosti konať v trestnom konaní“. Podľa sťažovateľa „interpretácia a aplikácia zákonných noriem (v danom prípade najmä príslušných ustanovení Trestného poriadku, Občianskeho zákonníka a zákona č. 437/2004 Z. z.) zo strany Okresného súdu Zvolen... pri rozhodovaní o náhrade trov konania poškodenej M. S. nie sú kompatibilné s ústavou, dohovorom... a listinou...“.

V rámci dôvodov sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„V súdnej veci Okresný súd Zvolen ani v jednom z vydaných rozhodnutí bližšie neozrejmil a nezdôvodnil v akých relevantných a konkrétnych skutočnostiach vzhliadol zákonom predpokladané okolnosti hodné osobitného zreteľa, a taktiež náležite a preskúmateľne nezdôvodnil spôsob a mechanizmus výpočtu samotnej výšky trov konania vzniknutých poškodenej pribratím splnomocnenca. ...

V súvislosti so súdom ustálenou výškou trov konania poškodenej sťažovateľ aj v obsahu sťažnosti podanej voči uzneseniu o uložení povinnosti nahradiť trovy konania poškodenej argumentoval aj nezrozumiteľnosťou a nedostatočným odôvodnením tohto rozhodnutia. Z obsahu zdôvodnenia rozhodnutia nebola vôbec zrejmalá tarifná hodnota (to znamená celková hodnota sporu, resp. predmetu konania - v prejednávanej veci nároku na náhradu škody poškodenej, z ktorej bol vykonaný následný prepočet základnej sadzby tarifnej odmeny) a základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, z ktorej vychádzal súd pri výpočte odmeny splnomocnenca poškodenej. Obdobne tak nebolo zjavné a preskúmateľné, z akého návrhu vyúčtovania poškodenej súd vychádzal, akým spôsobom boli stanovené náhrady výdavkov poškodenej súvisiace s cestovným či DPH.

V súdnom trestnom spise sp. zn. 3 T 73/2008 boli prostredníctvom splnomocnenca poškodenej predložené celkom tri rôzne vyúčtovania náhrady trov konania vzniknutých poškodenej, ku ktorým sa však sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť, nakoľko mu pred rozhodnutím o náhrade trov konania poškodenej neboli predložené a nebol s nim oboznámený. Vo vyúčtovaní z 23.9.2010 si poškodená trovy spojené so zastupovaním splnomocnencom vyčísl'ovala zo sumy 693.540,- Sk, hoci táto suma nebola poškodenou uplatnená do skončenia prípravného konania (vyšetrovania) a s poukazom na ustanovenie

§ 46 ods. 3 veta prvá Tr. poriadku na neskôr učinené uplatnenie nebolo a nie je možné prihliadať. ...

Naviac v odôvodnení uznesenia o náhrade trov konania poškodenej súd pri určení výšky odmeny splnomocnenca poškodenej odkázal na § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Predmetné ustanovenie však upravuje a pojednáva o výške základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o zastupovanie v občianskom súdnom konaní. Takýto výpočet odmeny pre splnomocnenca poškodeného prichádza však do úvahy len vtedy, ak v adhéznom konaní bol riadne uplatnený , preukázaný a súdom uznaný nárok poškodeného na náhradu škody a výška škody bola jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností ustálená, pretože výška tohto nároku potom predstavuje tzv. tarifnú hodnotu a východisko , z ktorých sa stanovuje výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej pomoci.

V označenej trestnej veci ale konajúce súdy odkázali poškodenú na občianske súdne konanie aj z dôvodu, že dokazovanie o jej nároku (z hľadiska tak druhu ako aj výšky nároku) by bolo nad rámec trestného konania (čo v konečnom dôsledku skonštatoval aj okresný súd, rovnako tiež krajský súd ako súd odvolací).“

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal aj na skutkové okolnosti svojej trestnej veci, ktoré podľa neho objektívne determinujú opodstatnenosť rozhodnutia o náhrade trov M. S. (ďalej len „poškodená“). Sťažovateľ tiež namietal, že splnomocnenec poškodenej v rámci prípravného konania podaním z 13. februára 1998 uplatnil nárok na náhradu škody z titulu bolestného za 465 bodov, pričom tento nárok mal byť poškodenej (podľa jej tvrdenia) preplatený poisťovňou. V lekárskejších posudkoch, ktoré poškodená pripojila k uplatneniu náhrady škody v rámci prípravného konania, absentovali základné náležitosti ustanovené právnymi predpismi.

Podľa názoru sťažovateľa „postupom Okresného súdu Zvolen pri rozhodovaní náhrade trov konania M. S. spojených s pribratím splnomocnenca bolo porušené jeho základné právo na spravodlivý súdny proces garantované Ústavou Slovenskej republiky... ktorého súčasťou je právo na konať pred súdom v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ďalej právo na súdnu ochranu upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces

upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , ako aj právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľa M. D. na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je právo konať pred súdom podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej právo na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky , tiež právo sťažovateľa na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd boli konaním a rozhodnutiami Okresného súdu Zvolen zo dňa 22. marca 2011, spis. zn. 3 T 73/2008-760 a zo dňa 06. decembra 2010, spis. zn. 3 T 73/2008-750 porušené.

2. Zrušuje sa uznesenie Okresného súdu Zvolen zo dňa 22. marca 2011, spis. zn. 3 T 73/2008-760 a uznesenie Okresného súdu Zvolen zo dňa 06. decembra 2010, spis. zn. 3 T 73/2008-750 a vec sa v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Zvolen, aby o nej znovu konal a rozhodol.

... zdvorilo žiadame Ústavný súd, aby navrhovateľovi v prípade úspechu v konaní priznal právo na náhradu trov právneho zastupovania ním zvoleným právnym zástupcom JUDr. J. K. ... vo výške 314,08 eur... na účet právneho zástupcu navrhovateľa.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 73/2008 a jeho uzneseniami zo 6. decembra 2010 a z 22. marca 2011, ktorými bol sťažovateľ ako odsúdený zaviazaný na náhradu trov poškodenej v trestnom konaní.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 zo 6. decembra 2010

V súvislosti s namietaným postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 zo 6. decembra 2010 ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, len vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov.

V danom prípade mal sťažovateľ možnosť domáhať sa preskúmania postupu, ako aj rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 zo 6. decembra 2010 vydaného vyšším súdnym úradníkom využitím riadneho opravného prostriedku, a to sťažnosti, ktorú sťažovateľ aj účinne využil. Na základe sťažovateľom podanej sťažnosti sa predseda senátu okresného súdu, ktorý je v tomto prípade nadriadeným orgánom [§ 190 ods. 2 písm. c)

Trestného poriadku], v rozsahu svojho preskúmvacieho revízneho oprávnenia musel vo vzťahu k uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ako aj k postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, v podstate vyrovnať s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľ na adresu tohto rozhodnutia a postupu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 z 22. marca 2011

2.1. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 z 22. marca 2011, ktorým okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 zo 6. decembra 2010 ako nedôvodnú, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Sťažovateľ vidí porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie označeným uznesením najmä v jeho nedostatočnom odôvodnení, ako aj v nesprávnej interpretácii a aplikácii právnych noriem, v dôsledku čoho je namietané uznesenie arbitrárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 3 T 73/2008 z 22. marca 2011 okrem iného uviedol:

„Vyšší súdny úradník v uvedenej trestnej veci s poukazom na citované zákonné ustanovenia nevyhovel sťažnosti odsúdeného a predložil vec so svojim stanoviskom samosudcovi. Pokiaľ obhajca odsúdeného, argumentuje ustanovením § 557 ods. 1 Tr. poriadku, súd poukazuje na skutočnosť, že súd rozhodoval o povinnosti odsúdeného

v zmysle § 557 ods. 2 a § 558 ods. 1 Tr. poriadku. Podľa § 557 ods. 2 Tr. poriadku súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti. Dôvodom, že tento nárok nebol priznaný ani sčasti, nebola okolnosť na strane poškodenej, ktorú by sama zavinila, ale objektívna potreba uskutočnenia ďalšieho dokazovania ohľadne zistenia výšky spôsobenej škody. Poškodená naopak už pri prvom úkone vypočítania v prípravnom konaní sa dala zastúpiť splnomocnencom, prostredníctvom ktorého si uplatňovala nárok na náhradu škody. Je v spise doložené, že poškodenej pri uplatňovaní svojho práva v trestnom konaní tieto trovy reálne vznikli a boli reálne vynaložené. Nemožno opomenúť skutočnosť, že vzhľadom na zdravotný stav poškodenej, zobrať si splnomocnenca pre toto konanie bolo najlepším riešením z jej strany, keďže sa jednalo o skutkovo ojedinelý prípad odsúdenia nie vodiča motorového vozidla, ale spolujazdca. Ustanovenie § 557 ods. 2 Tr. poriadku umožňuje súdu uložiť takúto povinnosť odsúdenému podľa okolností prípadu, aj keď podmienky uvedené v ods. 1 nie sú dané, ale náhrada trov poškodeného je spravodlivá. Keďže základ nároku je podľa názoru súdu daný, súd sa stotožnil aj so spôsobom vyčíslenia týchto trov vyšším súdnym úradníkom tak, ako je to uvedené v spomínanom uznesení na č.l. 751-752.

Preto súd hodnotí sťažnosť ako nedôvodnú a v celom rozsahu ju zamietol.“

Vzhľadom na stotožnenie sa predsedu senátu okresného súdu so spôsobom vyčíslenia trov konania poškodenej vyšším súdnym úradníkom, ako aj na obsah námietok sťažovateľa ústavný súd považoval za podstatné citovať aj relevantnú časť odôvodnenia uznesenia sp. zn. 3 T 73/2008 zo 6. decembra 2010, v ktorej sa uvádza:

«Pri rozhodovaní o výške trov poškodenej vychádzal súd z trestného spisu ako aj zo samotného vyúčtovania trov poškodenou a priznal poškodenej podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb (ďalej len „vyhl.“) trovy trestného konania nasledovne:

Odmena splnomocnenca poškodenej podľa § 10 ods. 1 vyhl. vo výške 386,71,- € za úkony právnej služby uskutočnené do septembra 2008 v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ a d/

vyhl. a vo výške 237,34,- € za úkony právnej služby uskutočnené od septembra 2008 v zmysle § 14 ods. 1 písm. d/ vyhl.:

01./ 18.8.2005 prevzatie a príprava zastupovania	386,71,- €
02./ 14.4.2008 oboznámenie s výsledkami vyšetrovania	386,71,- €
03./ 03.09.2008 účasť na pojednávaní	2 x 237,34,- €
04./ 09.03.2009 účasť na pojednávaní	237,34,- €
05./ 08.04.2009 účasť na pojednávaní	237,34,- €
06./ 25.01.2010 účasť na verejnom zasadnutí	237,34,- €
SPOLU	1.960,12,-€

Podľa § 16 ods. 3 vyhl. súd splnomocnencovi poškodenej priznal paušálnu sumu za 6 úkonov: 4,98 + 2 x 6,31 + 2 x 6,95 + 7,21 , teda spolu 38,71,- €.

Podľa § 15 vyhl. s poukazom na § 16 ods. 4 vyhl. súd splnomocnencovi poškodenej priznal náhradu hotových výdavkov za cestovné z V. do B. a späť v sume 41,31,- € pri vzdialenosti V. – B. a späť 170 km, ceny PHM 1,115,-€/liter a pri priemernej spotrebe OMV 5,43 l/100 km.

V zmysle § 17 ods. 1 vyhl. súd splnomocnencovi poškodenej priznal náhradu za stratu času v sume 72,12,- € za šesť začatých polhodín strávených cestou z V. do B. a späť.

Podľa § 18 ods. 3 vyhl. súd splnomocnencovi poškodenej priznal 19 % DPH v sume 396,36 €, keďže splnomocnenec poškodenej je platiteľom DPH podľa osobitného predpisu.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd potom poškodenej priznal trovy konania celkovej výške 2.508,62,- €, na náhradu ktorých zaviazal súd odsúdeného.»

V citovanej časti odôvodnenia namietaného uznesenia okresný súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka ako nedôvodnú zamietol. Z odôvodnenia namietaného uznesenia okresného súdu vyplýva, že predseda senátu okresného súdu sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi sťažnosťou napadnutého rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, ktoré viedli k uloženiu povinnosti odsúdenému (sťažovateľovi) na náhradu trov konania poškodenej v trestnom konaní podľa § 557 ods. 2 Trestného poriadku, ako aj so spôsobom vyčíslenia týchto trov. Predmetné rozhodnutie okresného súdu v nadväznosti na odôvodnenie

rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, ktoré nie sú svojvoľné ani zjavne neodôvodnené.

Vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia namietaného uznesenia ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa zaoberal námietkami sťažovateľa v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti daného prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Z trestného spisu vyplýva, že poškodená si v prípravnom konaní prostredníctvom svojho splnomocnenca podaním z 13. februára 2008 doručeným vyšetrovateľovi 11. marca 2008 uplatnila voči obvinenému (sťažovateľovi) nárok na náhradu škody vo výške 693 540 Sk. Vyšetrovací spis bol po ukončení vyšetrovania 15. apríla 2008 predložený stranám na preštudovanie a 16. apríla 2008 bol predložený prokurátorovi spolu s návrhom na podanie obžaloby. Námietka sťažovateľa, že poškodená si v trestnom konaní neuplatnila škodu v súlade s ustanovením § 46 ods. 3 Trestného poriadku, teda najneskôr do skončenia vyšetrovania, je preto nedôvodná.

Z obsahu odôvodnenia uznesenia vyššieho súdneho úradníka je zrejmé, že pri vyčíslení trov poškodenej okresný súd vychádzal z trestného spisu, ako aj zo samotného vyúčtovania trov predloženého splnomocnencom poškodenej. Súčasťou trestného spisu je znalecký posudok č. 13/2007 z 10. júna 2007 vypracovaný znalcom MUDr. P. C. a jeho doplnenie z 2. septembra 2008, ktorými bola vyčíslená škoda na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia poškodenej. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že v trestnom spise sa nachádzajú tri rôzne vyúčtovania trov poškodenej, ústavný súd z obsahu trestného

spisu zistil, že splnomocnenec poškodenej 1. februára 2010 predložil vyúčtovanie trov poškodenej, v ktorom žiadal zaviazať sťažovateľa na náhradu trov v celkovej sume 2 261,61 €. Vzhľadom na to, že v predložennom vyúčtovaní boli jednotlivé položky nesprávne sčítané a taktiež v ňom nebolo zohľadnené zvýšenie položiek režijného paušálu v jednotlivých rokoch, okresný súd 3. septembra 2010 vyzval splnomocnenca poškodenej na opravu návrhu. Splnomocnenec poškodenej podaniami doručenými okresnému súdu 23. septembra 2009 a 27. septembra 2009 v súlade s výzvou okresného súdu svoj návrh upravil a vyčíslil trovy poškodenej v celkovej sume 2 513,97 €. Keďže podania doručené okresnému súdu 23. a 27. septembra 2011 sú obsahovo identické, nemožno hovoriť o troch rôznych vyúčtovaniach trov poškodenej, ale nanajvýš o dvoch. Navyše, z obsahu všetkých troch vyúčtovaní, ktoré boli predložené okresnému súdu, vyplýva, že pri výpočte trov splnomocnenec poškodenej vychádzal z tarifnej hodnoty 693 540 Sk, čo predstavuje výšku škody uplatnenej poškodenou v prípravnom konaní. Po zohľadnení poistného plnenia v sume 360 944 Sk, ktoré bolo poškodenej vyplatené 5. mája 2008, ako aj po zohľadnení doplňujúceho vyjadrenia znalca z 2. septembra 2008 splnomocnenec poškodenej znížil tarifnú hodnotu na sumu 212 796 Sk (7 063,53 €). Z takto určených tarifných hodnôt vychádzal aj okresný súd (aj keď v odôvodnení uznesenia výslovne neuviedol tarifnú hodnotu), keď za úkony právnej služby uskutočnené do 2. septembra 2008 priznal za 1 úkon sumu 386,71 € a za úkony právnej služby uskutočnené od 3. septembra 2008 priznal za 1 úkon sumu 237,34 €.

Sťažovateľ tiež namietal nesprávnu aplikáciu § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri rozhodovaní o náhrade trov poškodenej v trestnom konaní, v rámci ktorého výška škody nebola jednoznačne preukázaná a ustálená, pretože poškodená bola so svojim nárokom odkázaná na občianskoprávne konanie.

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré

Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Podľa § 557 ods. 2 Trestného poriadku súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti.

Podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku zástupca z radov advokátov, ktorý bol ustanovený poškodenému podľa § 47 ods. 6, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom pre konanie o občianskoprávných veciach. Je tomu tak preto, že zástupca z radov advokátov v tomto (adhéznom) konaní neplní úlohy obhajcu v trestnom konaní, ale zástupcu poškodeného tak, ako keby išlo o občianske súdne konanie.

Keďže Trestný poriadok nemá osobitnú právnu úpravu v súvislosti s náhradou trov poškodeného vzniknutých pribratím splnomocnenca, okresný súd postupoval analogicky podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý upravuje nároky zástupcu z radov advokátov ustanoveného poškodenému, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu nákladov spojených s uplatňovaním svojho nároku.

Postup okresného súdu, ktorý rozhodujúc podľa § 557 ods. 2 Trestného poriadku o povinnosti obžalovaného nahradiť poškodenej trovy konania pri určení výšky týchto trov per analogiam aplikoval ustanovenie § 553 ods. 3 Trestného poriadku a odmenu a náhrady splnomocnenca poškodenej priznal podľa advokátskej tarify pre konanie o občianskoprávných veciach (teda podľa § 9 a nasl. vyhlášky), nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda okresný súd v danom prípade neporušil označené práva sťažovateľa nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou

a výkladom práva. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor okresného súdu svojím vlastným. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad okresným súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že v odôvodnení namietaného uznesenia absentuje tarifná hodnota, z ktorej okresný súd vychádzal pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Uvedená skutočnosť podľa názoru ústavného súdu nenapĺňa potrebný ústavnoprávny rozmer materiálneho porušenia sťažovateľových práv, pretože uvedený nedostatok odôvodnenia nemá vplyv na vecnú správnosť výroku namietaného uznesenia, resp. na správnosť postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Z dikcie tohto ustanovenia okrem iného vyplýva, že sa preskúmava iba správnosť výroku uznesenia. Nesprávnosť odôvodnenia uznesenia, pokiaľ je výrok správny, nemôže viesť k zrušeniu rozhodnutia podľa § 194 ods. 1. Správnosť výroku posúdi nadriadený orgán zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené. To isté platí aj pre posúdenie správnosti postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo (pozri Trestný poriadok, stručný komentár autorov Štefan Minárik a kol., vysvetlivky k § 192, s. 502).

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci okresného súdu v danom prípade sú zlučiteľné so základným právom sťažovateľa zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právom zaručeným

v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.2. Na prerokovanie tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 z 22. marca 2011, nie je podľa názoru ústavného súdu daná jeho právomoc.

Sťažovateľ síce v petite svojej sťažnosti nekonkretizoval, ktorý z atribútov ním označeného základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy namieta, z obsahu ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. V tejto súvislosti uviedol, že *„V súdnom trestnom spise sp. zn. 3 T 73/2008 boli... predložené celkom tri rôzne vyúčtovania náhrady trov konania vzniknutých poškodenej, ku ktorým sa však sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť, nakoľko mu pred rozhodnutím o náhrade trov konania poškodenej neboli predložené a nebol s nim oboznámený.“*

Zo súvisiaceho trestného spisu, ktorý si ústavný súd zapožičal, vyplýva, že sťažovateľ v sťažnosti z 20. decembra 2010 podanej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 73/2008 zo 6. decembra 2010 túto okolnosť nenamietal.

Z princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2011